

Dosarul nr. 1ra-2185/21

1-20074363-01-1ra-03122021

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Căpățină Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Obriște Filip, născut la XXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2020 – 05.02.2021;

Instanță de apel: 05.03.2021 -21.09.2021;

Instanță de recurs: 03.12.2021- 02.03.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 05 februarie 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Obriște Filip a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.90 alin.(1), (2) și (6) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Ceban Nelea împotriva inculpatului a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Obriște Filip pe 11 iunie 2020, la aproximativ ora 14:00 -15:00, înlocuind temporar operatorul internet-clubului amplasat pe str. XXXXX, mun. XXXXX, observând pe masa nr.8 telefonul mobil de model „XXXXX” în care era cuplată cartela SIM: XXXXX, care aparține cet. Ceban Nelea, aflat în folosința fiului ei minor Ceban Ion, născut la XXXXX, care s-a apropiat pe scurt timp de altă masă lăsând telefonul mobil, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în mod tainic a sustras telefonul mobil de pe masă, pe care l-a deconectat pentru a nu fi depistat,

cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 8 460 lei.

Pe baza stării *de fapt* expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, individualizată prin „*Furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, în partea executării pedepsei cu excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului Obriște Filip, examinând cauza penală conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală însă, a considerat că prin sentința nominalizată a fost aplicată o pedeapsă prea blândă dat fiind faptul, deoarece a fost aplicat art.90 Cod penal.

Totodată instanța nu a ținut cont de trecutul infracțional al inculpatului. Or, conform datelor din cazierul penal, inculpatul Obriște Filip deține antecedente penale nestinse, anterior fiind judecat prin:

- sentința Judecătorei Ungheni din 07 noiembrie 2011, conform art.186 alin.(2) lit. b), c), d) la 2 ani 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 2 ani,

- sentința Judecătorei Ungheni din 13 martie 2012 conform art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, procesul penal fiind încetat în legătura cu împăcarea părților conform art.109 Cod penal;

- sentința Judecătorei Ungheni din 07 noiembrie 2012 în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, procesul penal încetat în legătură cu împăcarea părților conform art.109 Cod penal;

- sentința Judecătorei Ungheni din 10 februarie 2015 conform art.187 alin.(2) lit. d). f) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără amendă cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, procurorul a considerat că pedeapsa aplicată de către instanța de judecată în privința inculpatului Obriște Filip nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă. Pedeapsa prea ușoară care a fost aplicată inculpatului, va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

Subsidiar, procurorul a subliniat că în partea motivantă a sentinței pronunțate, instanța de judecată în viziunea acuzării nu a argumentat raționamentul aplicării prevederilor art.90 Cod penal, fiind făcute mențiuni de ordin general, fără, a se face referire la circumstanțele cazului examinat și motivele ce ar justifica soluția emisă conform art.90 alin.(1) Cod penal, dispunând nejustificat suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite.

Instanța de judecată nu a luat în calcul că fapta comisă de inculpat se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru care legea penală stabilește pedeapsa penală sub formă de închisoare de până la 4 ani, personalitatea inculpatului Obriște Filip care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni inclusiv

similare celor imputate.

De asemenea, a opinat apelantul că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă și nu va duce la corectarea acestuia, or potrivit formei 246 a acestuia se constată că acesta nu săvârșește infracțiuni pentru prima dată, comportamentul delinvent al acestuia fiind de o frecvență constantă, săvârșind infracțiuni de o gravitate diferită.

La fel, deși instanța nu a identificat circumstanțele care ar agrava răspunderea penală, cererea de examinare în procedură restrânsă, nu este suficientă pentru a concluziona iraționalitatea executării reale a pedepsei stabilite. Or, circumstanța menționată deja îi oferă dreptul condamnatului la o pedeapsă redusă, calculată în conformitate cu prevederile art.364¹ din Codul de procedură penală, prin reducerea cu o treime a limitelor maxime și minime ale pedepsei prevăzute.

În sinteza celor menționate procurorul a indicat că, instanța de judecată nu a dat apreciere obiectivă circumstanțelor menționate mai sus, nu a luat în considerație modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului. Toate aceste momente determinând necesitatea emiterii unei decizii de condamnare a inculpatului, fără aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, cu executării pedepsei închisorii. Prin executarea reală a pedepsei închisorii, urmează a fi restabilită echitatea socială și în special prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni din partea inculpatului. Prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, se influențează în mod negativ asupra felului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție, iar reacția coercitivă a statului ca fiind una defectuoasă și inefficientă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, apelul declarat a fost admis, casat parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte a nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Obriște Filip a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința s-a menținut fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, prima instanță pripit a conchis că în privința lui Obriște Filip sunt aplicabile prevederile art.90 alin.(1) Cod penal, în situația în care, la adoptarea soluției, urma să țină cont că, inculpatul nu este la prima abatere de la lege, anterior a fost atras la răspundere penală de mai multe ori, inclusiv pentru infracțiuni similare, fapt ce denotă că inculpatul nu a pășit pe calea corijării or, acestuia i s-a acordat șansa de a se corija și a demonstra că cele comise constituie un incident în biografia acestuia, însă în final acestea au fost ignorate, ultimul săvârșind din nou infracțiuni cu intenție, din care considerent, sentința contestată la caz, a fost casată parțial în partea stabilirii pedepsei în temeiul art.90 Cod penal.

Cu trimitere la prevederile art.art.61 și 75 Cod penal, instanța de apel a conchis că limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care

s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situați materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În calitate de circumstanțe atenuante sau agravante conform art.art.76 și 77 Cod penal, în privința inculpatului Obriște Filip, instanța de apel nu a reținut. Dar potrivit materialelor cauzei, a fost reținut că inculpatul a fost anterior condamnat.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că anume pedeapsă cu executare pe un termen de 2 ani închisoare, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalității acestuia.

Astfel, instanța de apel a considerat că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

5. Avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului în baza art.427 alin.(1) pct. 6), 10) și 11) Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu menținere sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, decizia instanței de apel este una exagerat de aspră, din care considerente s-a solicitat casarea ei și menținerea sentinței instanței de fond prin care a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoarea, acordându-i inculpatului un termen de 3 ani de probațiune pentru ai acorda o șansă să demonstreze întregii societăți, că corijarea lui și scopul legii penale poate avea efecte pozitive și fără aplicarea pedepsei cu închisoarea.

5.1. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de avocat în numele inculpatului, menționând că acestea urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursurilor declarate, Colegiul penal constată că recurentul invocă temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 10) și 11) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a

admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; 11) există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

Referitor la prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite - care se atribuie la categoria celor ușoare, dar și de personalitate acestuia care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, comportamentul acestuia fiind de o frecvență constantă, săvârșind infracțiuni de o gravitate diferită ceia ce denotă că anume pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală a acesteia va contribui la atingerea scopului prevăzut de lege.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, cauza a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a recunoscut integral vinovăția și instanța de apel la emiterea deciziei a ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii

inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Referitor la alegația avocatului că în privința inculpatului urmă a fi menținută sentința primei instanțe prin care a fost aplicat în privința inculpatului pedeapsă penală cu suspendarea executării acesteia conform prevederilor art.90 Cod penal, Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a acestor prevederi, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Astfel, aplicarea suspendării condiționate a pedepsei nu este un drept al inculpatului, ci o prerogativă instanței de judecată care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În aceste circumstanțe se reține că, instanța de apel corect a stabilit că, Obriște Filip anterior a fost condamnat prin:

- sentința Judecătorei Ungheni din 07 noiembrie 2011, conform art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de 2 ani;

- sentința Judecătorei Ungheni din 13 martie 2012, conform art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, procesul penal fiind încetat în legătura cu împăcarea părților conform art.109 Cod penal;

- sentința Judecătorei Ungheni din 07 noiembrie 2012 în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, procesul penal încetat în legătură cu împăcarea părților conform art. 109 Cod penal;

- sentința Judecătorei Ungheni din 10 februarie 2015 conform art.187 alin.(2) lit. d). f) Cod penal, a fost condamnat la 3 ani închisoare, fără amendă cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Însă, concluziile de rigoare nu le-a făcut, săvârșind din nou cu intenție mai multe infracțiuni.

Astfel, Colegiul penal respinge argumentele invocate în recurs, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

O pedeapsă prea blândă nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către făptuitor și alte persoane.

Cu referire la temeiul pentru recurs specificat la pct. 11) alin.(1) din art.427

Cod de procedură penală, Colegiul penal notează că, recursul nu a fost motivat sub acest aspect. Astfel, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În contextul dat, Colegiul penal ține să sublinieze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Conform art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a executării pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecării, instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Obriște Filip*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 martie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie